

Vítanov

KAPLE SVATÉ ANNY

Obec: Vítanov

GPS: 49°44'55.58"N, 15°53'06.26"E

Kulturní památka: Ne

Nadmořská výška: 565 m n. m.

Parcelní číslo: st. 133

Vlastník objektu: Obec Vítanov

Typ objektu:

Mapa:

Popis stavu 2014

Obdélníkový základ kaple s apsidou v poměrně prudkém svahu u silnice má na obou bocích jedno půlkulaté okno a niku stejného tvaru. V čele mírně vystupuje těleso věžičky čtvercového půdorysu se dvěma okny po stranách. Pod věžičkou je nika s reliéfem Panny Marie na modrém pozadí. Má zvonovou střechu s lucernou zakončenou vysokým několikabokým jehlanem a cibulkou s křížem. Vše je ve výborném stavu.

Základní foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

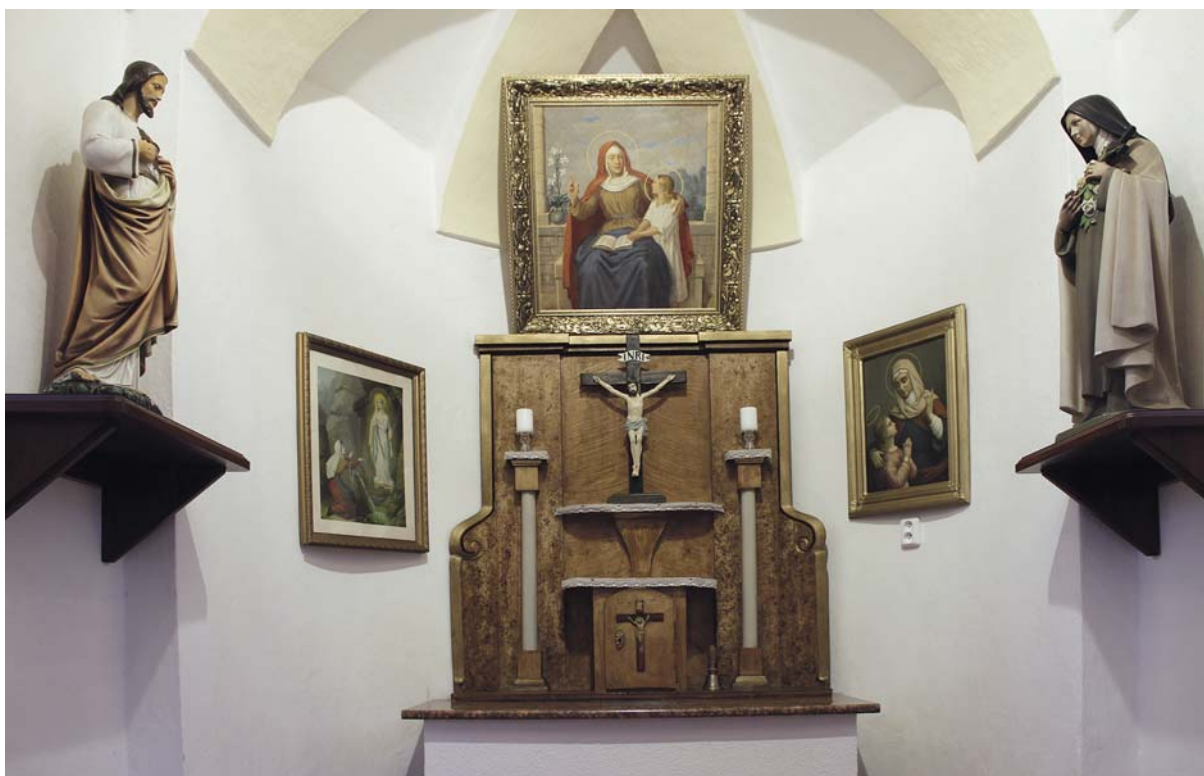

Foto: Hana Rouhová 2015

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Ve Vítanově stála od dávných časů dřevěná zvonice, která byla roku 1870 silnou vichřicí stržena a zvon se rozbil. Obyvatelé tento zvon nechali v Ransku přelít a 18. prosince 1870 ho hlinecký farář Petr Neděle posvětil. Zvon byl zavěšen dočasně na blízké lípě. Místo dřevěné kaple vystavěli obyvatelé Vítanova kapli novou, kamennou a klenutou, původně jako privátní bez vědomí faráře. Na přání obyvatel požádal hlinecký farář Biskupskou Konzistoř o povolení kapličku vysvětit. K vysvěcení kaple došlo 19. října 1873 za přítomnosti velkého množství lidí, kteří procesím přišli z hlineckého chrámu Páně do Vítanova. Cestou děkan Petr Neděle požehnal nově zřízený kříž v Koutech.

Zdroj

Kronika farnosti římskokatolické církve Hlinsko

Poznámky k vyhledání v místě

Kaple je umístěna v zatáčce u hlavní silnice.

KŘÍŽ U KAPLE

Obec: Vítanov

GPS: 49°44'55.79"N, 15°53'05.71"E

Kulturní památka: Ne

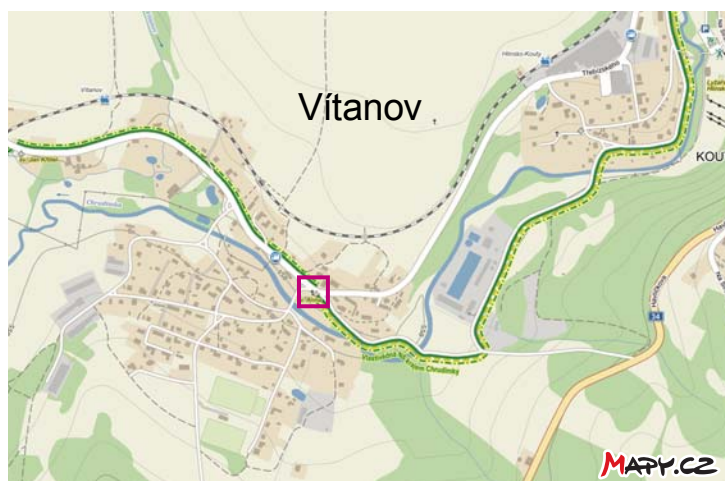
Nadmořská výška: 565 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 133

Vlastník objektu: Obec Vítanov

Typ objektu: †

Mapa:

Popis stavu 2014

Litý dekorativní kříž je v podstatě jetelového typu, všechny díly jsou součástí jednoho odlitku. Tělo Krista je pozlaceno. Podstavec tvoří jednoduše opracovaný blok žuly ukončený v horní části fabionovou římsou. Je ve výtečném stavu.

Základní foto

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Před posvěcením kaple svaté Anny dne 19. října 1873 požehnal děkan Petr Neděle i vedle stojící železný kříž na žulovém podstavci, který nábožná žena Rozalie, rozená Novotná z Vítanova č. p. 15, vdova po zemřelém Františku Pasekovi, sedlákovi ze Stanu č. p. 4, na svůj náklad postavila. Na tomto místě stával původně dřevěný kříž, který před mnoha lety zanikl.

Zdroj

Kronika farnosti římskokatolické církve Hlinsko

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž je umístěn u hlavní silnice vedle kaple.

KŘÍŽ V POLI

Obec: Vítanov

GPS: 49°45'09.51"N, 15°53'20.63"E

Kulturní památka: Ne

Nadmořská výška: 584 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 1195

Vlastník objektu: Obec Vítanov

Typ objektu:

Mapa:

Popis stavu 2014

Velmi starý litý kříž jetelového typu s výraznou svatozáří. Má v patě, jako součást odlitku, ženskou postavu s křížem a kalichem – jako znak pravé víry – pod lomenou gotickou kružbou. Po stranách jsou dva sloupky – fiály zakončené kytkami. Jednoduchý podstavec z pískovce je zakončen nahoře širokou římsou. V prostoru před křížem je blok pískovce s vhloubením, ve kterém jsou pravděpodobně stopy po nápisu. Je silně porostlý mechem, potřebuje odbornou péči.

Základní foto

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Ke kříži se váže tato pověst: „V těchto místech do roku 1705 byl dubový les, kterým vedla cesta k Hlinsku. Na začátku 18. století projížděl dubinou svatební průvod směrem k Hlinsku. V místech, kde dnes stojí kříž, se koně splášili, vůz se převrhl, nevěsta vypadla, narazila hlavou na kámen a na místě byla mrtvá. Ženich zůstal naživu, ale nešťastím se pomínul rozumem. Sedával v dubině, hledal svoji nevěstu, naříkal. Po dvou letech ho lidé našli v dubině mrtvého. Vítanovský rychtář dal na toto místo zasadit čtyři lípy, z nichž dvě stojí dodnes a postavil dřevěný kříž.“ Kdy došlo k výměně za kovový, není známo. Cesta kolem kříže vedla z Koutů pod železniční tratí a končila u kaple svaté Anny ve Vítanově.

Zdroj

Smlsal, J.: *Drobné církevní stavby*, Chrudim 2012

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž se nachází mezi Kouty a Vítanovem vpravo v polích za železniční tratí.

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

Obec: Vítanov

GPS: 49°45'45.90"N, 15°53'15.96"E

Kulturní památka: Ne

Nadmořská výška: 591 m n. m.

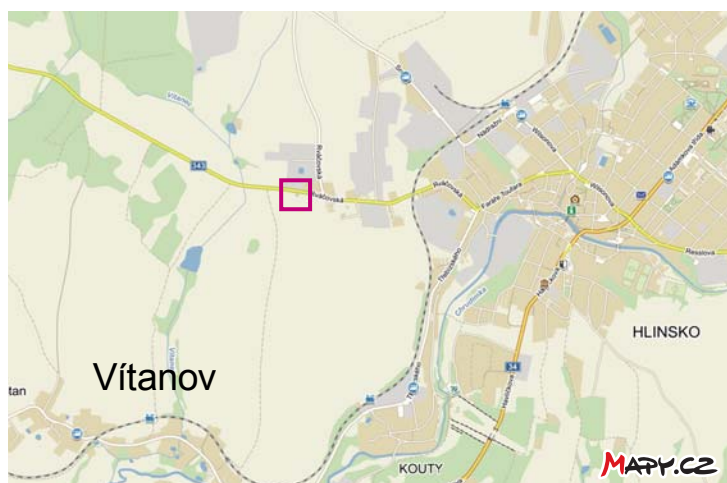
Parcelní číslo: p. p. 353/7

Typ objektu:

Vlastník objektu: Židovská obec v Praze

Mapa:

Popis stavu 2014

Náhrobky, které se zachovaly, jsou udržovány a je o ně dobře pečováno. Ohradní zeď a vstup do hřbitova jsou postupně opravovány. O hřbitov pečuje Pražská židovská obec.

Základní foto

Další foto

Foto hřbitova se základním kamenem: Jan Benda 1988

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Nejstarší zpráva o hlineckých Židech je z roku 1716. Na Rychmburském panství byly tehdy evidovány čtyři židovské rodiny, z nichž jedna se usídlila v polovině 18. století v Hlinsku. Židovský hřbitov byl zřízen západně od Hlinska v roce 1904 „zásluhou P. Josefa Taussiga a P. Ludv. Reichmanna roku 5664 (1904)“. Od druhé světové války docházelo k jeho značné devastaci, rozkrádání náhrobků a ničení. V 90. letech a v roce 2003 byl hřbitov opravován nákladem Židovské obce v Praze a udržován zásluhou Společnosti přátel Hlinecka. Ke generální opravě přistoupila Židovská obec v Praze po zveřejnění autorského článku Jana Bendy s fotografií se základním kamenem v tisku. Synagogu v Hlinsku z roku 1907 odkoupil od židovské obce v roce 1925 Muzejní spolek, adaptoval ji na muzeum, které zde od otevření v roce 1928 sídlí dodnes. Při přestavbě byl setřen původní vzhled budovy.

Zdroj

Štěpán, L., Růžičková, R., Šulc, I.: *Chrudimsko. Ztracené i zachráněné poklady*, SOA Chrudim 2003

Poznámky k vyhledání v místě

Židovský hřbitov se nachází na křižovatce silnic Hlinsko – Trhová Kamenice u odbočky na Srní.

KAPLE SVATÉHO JANA KŘTITELE

Obec: Vítanov, místní část Stan

GPS: 49°45'06.89"N, 15°52'30.92"E

Kulturní památka: Ne

Nadmořská výška: 555 m n. m.

Parcelní číslo: st. 53

Vlastník objektu: Obec Vítanov

Typ objektu:

Mapa:

Popis stavu 2015

Kaple obdélníkového půdorysu s apsidou ve stejné úrovni střechy na mohutných základech stojí v podmáčeném svahu. Věžička čtvercového půdorysu zčásti vystupuje z přední stěny kaple, má jehlancovou čtyřbokou střechu zakončenou cibulkou s křížem. Všechna okna různých velikostí jsou půlkulatá. Průčelí kaple je barevně členěno. Na kapli jsou patrné současné zásahy proti zemní vlhkosti. V roce 2014 došlo k úpravě fasády u vchodu.

Základní foto

Foto před opravou: Václav Hospodář 2014

Foto: Hana Rouhová 2015

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Foto interiéru: Zdeněk Hromádka 2014

Foto po úpravě fasády: Hana Rouhová 2015

Historie památky, zajímavosti

Od roku 1865 si obyvatelé obce přáli mít v obci kapli. Zřizovací listina byla potvrzena 12. června 1868 a kaple byla údajně postavena nad pramenem „záračné vody“. Dne 18. října 1874, po ranních bohoslužbách v hlineckém kostele, děkan Petr Neděle vedl velké procesí z Hlinska do Stanu, kde kapli svatého Jana Křtitele posvětil a sloužil v ní první zpívanou mši.

O první výzdobu kostela se postaral vysloužilý voják Josef Oberreitr z Hlinska, který se zabýval řezbářstvím. Zhotovil oltář a dvě figury: křest P. Ježíše Janem Křtitelem. Původní zvony byly odlity v Hradci Králové zvonářem K. V. Paulem roku 1874. Jeden měl jméno Jan, druhý Karel.

Ještě do poloviny 20. století si lidé nabírali ve studánce pod kaplí vodu a brali si ji domů jako léčivou. Pramen je pod kaplí stále, ale voda v něm není vhodná k pití.

Zdroj

Štěpán, L. a kol.: *Chrudimsko. Vytváření venkovských sídel*, SOA Chrudim 2001

Jan Benda, bývalý kronikář Města Hlinska

Farní kronika církve římskokatolické Hlinsko

Poznámky k vyhledání v místě

Kaple se nachází u hlavní silnice poblíž železničního přejezdu.

KŘÍŽ U KAPLE

Obec: Vítanov, místní část Stan

GPS: 49°45'06.91"N, 15°52'30.35"E

Kulturní památka: Ne

Nadmořská výška: 555 m n. m.

Parcelní číslo: p. p. 402/1

Vlastník objektu: Obec Vítanov

Typ objektu: †

Mapa:

Popis stavu 2014

Mohutný kamenný kříž pisánského typu s pozlaceným tělem Krista je natřen šedomodrou barvou. Podstavec, jehož prostřední díl má konkávní stěny, nese datování. Je také natřen hnědou, odlupující se barvou. S největší pravděpodobností se jedná o pískovcový objekt, v dobré vůli natřený nevhodnými barvami. Vyžaduje odbornou péči.

Základní foto

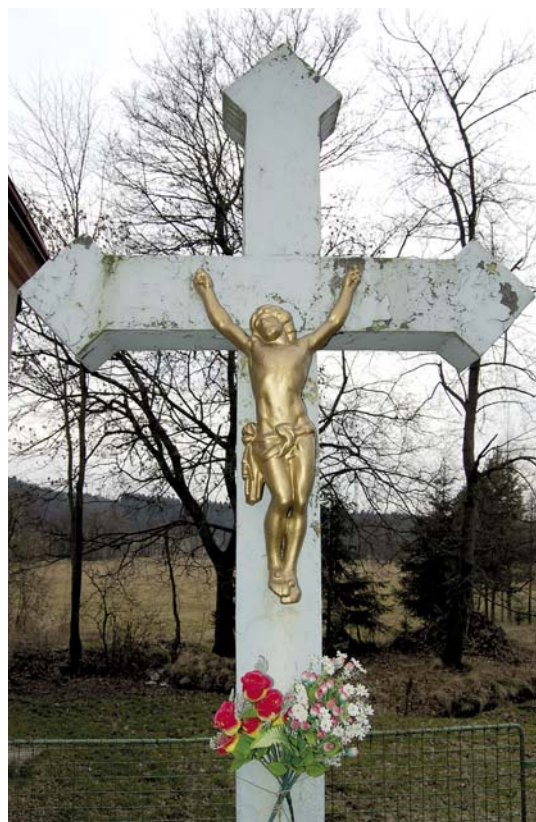

Foto: Václav Hospodář 2014

Další foto

Foto: Václav Hospodář 2014

Historie památky, zajímavosti

Kříž je datován letopočtem 1861 a byl prý postaven vedle pramene „záračné vody“. Kříž je starší, než kaple a při stavbě kaple byl proto posunut.

Zdroj

Vlastní šetření

Poznámky k vyhledání v místě

Kříž je umístěn vedle kaple ve Stanu.